

ליל הפריצה - 24 שעות במלחמת יום-הכיפורים

עפר דרוי*

החייל הבודד במלחמה מה כוחו, הריהו כגרגר חול הנישא ברוח, אך חיילים רבים כבר יוצרים "דיונה אנושית" שבכוחה לעצור אויב. עפר דרוי, חייל חרמ"ש בשידות חובה במלחמת יום הכיפורים, התחיל את המלחמה בגדוד טנקים שנפגע קשה בימים הראשונים של הלחימה. צוות הנגמ"ש של עפר הצטרף ליחידה אחרת ועסק בפינוי נפגעים. כשנפגע גם הנגמ"ש שלו הוא עבר לנגמ"ש נוסף והמשיך בחילוץ. כאשר נגנב הנגמ"ש השני (אכן נגנב על-ידי יחידה אחרת) הוא המשיך רגלית בחילוץ ופינוי נפגעים. אפשר לקרוא לזה זבקות במשימה, אך יותר מכך, זו רוחם של החיילים שבזכותם נקבעה תוצאת הלחימה

2030 המצרים התאוששו מההפתעה והכינו לנו, הגדוד השלישי (ששמחנו להשתייך אליו בתחילת הקרב), את 'קבלת-הפנים' העיקרית. כאשר הגענו לצומת התעלה נפתחה עלינו אש מכל הכלים מטווחים קצרים ביותר. זו הייתה תופת איומה ואחד מהלילות הקשים ביותר שלי במלחמה. נענו בשיירה בציר התעלה, שלא היה מוכר לנו, כאשר מסוללות עפר שהיו משני צידי הכביש יורים עלינו מנשק קל ומטנקים. רשת הקשר, אשר הייתה בדממה כמעט מוחלטת בכל שלב התנועה, החלה להיות פעילה. נשמעו דיווחים רבים על טנקים שנפגעו ועל פצועים רבים אשר נטשו את הטנקים שלהם ומסתובבים רגלי בין הכלים הפגועים.

במהלך התנועה המהירה שבה ניסיתי להיצמד לטנק שנסע לפני, ראיתי הבזק חזק של אש בצריח הטנק שלפנינו והוא נעצר. התברר לנו שפגז פגע בו בצריח ושיטת את תנועתו. עקפנו את הטנק והמשכנו בנסיעה אך מהר מאוד מצאנו את עצמנו נוסעים על כביש התעלה לבד, כאשר אנשי הצוות משיבים אש ממקלעי הסיפון לעבר האש החזקה שנורתה לעברנו. ניסינו להתקדם מהר וליצור קשר עם המג"ד אשר לא ענה לנו, התברר שנוצר נתק של מספר קילומטרים בגדוד, בתוך שטח שהיה בשליטת המצרים. לאחר שאיתן, מפקד הנגמ"ש שלנו, הצליח ליצור קשר עם המג"ד וזה הורה לו לטפל בנפגעים מאחור, סובבנו את הנגמ"ש דרומה. את סיבוב הנגמ"ש עשינו הפעם בזהירות כדי שלא לרדת מכביש האספלט הצר. בשלב זה כבר למדנו מדיווחים בקשר ששני צידי הכביש ממוקשים ומספר טנקים שירדו מציר הכביש עלו על מוקשים. נענו במהירות דרומה כדי לחבור לטנקים שלנו. הייתה זו נסיעה מפחידה למדי בקטע של כשלושה

עיסוקינו היה חילוץ פצועים, סיוע בתיקון כלי רק"ם שנפגעו וספיגת התקפות מטוסים מהאוויר תוך שאנו מצליחים בשני מקרים יחד עם כוחות אחרים אף להפיל מטוסים תוקפים.

יום ב' 15 באוקטובר

ב-15 באוקטובר נמסר לנו שאנו עוברים להתקפה. עד אותו היום ניהלנו קרב סטטי מעמדות, כאשר כוחותינו רושמים לזכותם מספר ימים של השמדת כלי רק"ם מצריים רבים, אבל הקרב בעיקרו התנהל בשטחנו. היה זה מיתוס, בנוסף לאחרים, שנופץ אצלנו, החיילים הצעירים, עם פרוץ המלחמה. אנו גדלנו על הסיסמאות המוכרות שאמרו שכוחות האוויר המצריים יושמדו מיידית על-ידי חיל האוויר שלנו ושהלחימה הקרקעית תועבר לשטח האויב. והנה במציאות, זה כשבוע אנחנו מותקפים יום אחרי יום על-ידי מטוסי אויב ללא כל מענה של כוחותינו וכמו כן מנהלים זה שבוע וחצי לחימה עם המצרים בשטחנו.

ב-15 באוקטובר חל המפנה, הוחלט על תזוזה. ב-1700 נכנסנו לשדרה חטיבתית כאשר הגדוד שלנו אחרון בשדרה. הרעיון המרכזי של ההתקפה היה תנועה חטיבתית בלילה בשדרה באיגוף של ציר "עכביש" מדרום, דרך החולות, והגעה לכוחות המצריים בעורפם, בציר המקביל לציר התעלה. הייתה איזו שמחה קטנה בלב אצל החברה שאנחנו מיועדים להיות הגדוד השלישי בחטיבה וכך לא ניזרק ראשונים לתוך האש.

ברשת הקשר שמענו שהגדוד הראשון בשדרה החטיבתית עבר בהצלחה את הכוחות המצריים מאחור וכך גם הגדוד השני. מסתבר שלמצרים לקח זמן להבין שהכוחות הנעים בעורפם הם כוחות של צה"ל ולא כוחותיהם. בסביבות השעה

באוקטובר 1973 היינו פלוגת חרמ"ש י' בגדוד 79 גדוד "סופה" בחטיבה 401, ישבנו בבסיס הקבע ברפידים, מסיימים הכנות ואימונים לקראת הירידה לקו שאמורה הייתה להיערך ב-7 באוקטובר. ביום ה' 4 באוקטובר הוכרזה כוננות ג' ובעקבותיה בוטלו כל החופשות. המג"ד ניצני (סא"ל מוני ניצני, ראה בגיליון "שריון" 18) אסף את כל חיילי הגדוד וסיפר לנו על התרגיל רחב הממדים אשר מבצע הצבא המצרי. כמו כן ציין באוזנינו כי הכוננות מוטלת כדי להרתיע את המצרים מפני אפשרות של מעבר ישיר מהתרגיל למבצע "אמיתי" וצליחת התעלה. המג"ד סיכם את דבריו בהערכה אישית שאת מילותיה אני זוכר עד היום: "אני מאמין שזו הולכת להיות מלחמה ולכן אנחנו נערך בהתאם".

ההנחיה הראשונה שנתן המג"ד ניצני הייתה להוציא את כל הרק"ם של הגדוד מהמחנה ולפרוס אותו בשטח הפתוח, הרחק מהמחנה, תחת רשתות הסוואה. באותו יום יצאו פלוגות הטנקים והחרמ"ש ממחנה הגדוד, הטנקים והנגמשי"ם פוזרו בשטח בחניון יום והוסוו תחת רשתות הסוואה. כאשר תקפו המטוסים המצריים, יומיים לאחר מכן, את מחנה הגדוד, יחד עם שדה התעופה הקרוב, היינו מחוץ לשטח הגדוד תחת רשתות הסוואה, וכנראה הגדוד היחיד בסיני שהיה ערוך בצורה זו!

לאחר יום וחצי של לחימה הפסיקו הגדוד והפלוגה להתקיים כמסגרת צבאית וכל כלי שלא נפגע נשאר לעצמו. הנגמ"ש שלי, בפיקודו של סרן איתן (זולי) שביט (שושיצקי) ז"ל, סיפח עצמו לגדוד 184 (בחטיבה 14) בפיקודו של סא"ל שאול שלו ז"ל וצונן לפלוגת טנקים ז' של רס"ן אלי ששון ז"ל. עד 15 באוקטובר היינו בקו האש כאשר עיקר

שרידי הנגמ"ש האחרון שבו היה עפר דדורי

ק"מ שבו היינו כלי בודד בתוך שטח אויב וכל הזמן נורית עלינו אש נק"ל ופגזים מטווחים קצרים ביותר. במהלך הנסיעה אני זוכר הבזק עצום החולף קרוב מאוד לראשי, מימין לשמאל. אינסטינקטיבית עצמתי את עיניי. כאשר פקחתי אותן שנית לא ראיתי דבר ובפועל לא ראיתי להיכן אני נוהג את הנגמ"ש. הושטתי את ידי החוצה והעברתי אותה על זכוכית הפריסקופ החיצונית של הנהג וניגבתי ממנה שכבת פיח אשר השחירה אותה ומנעה את הראייה החוצה. כפי הנראה היה זה פגז או קלע אחר שחלף קרוב מאוד לפני הנגמ"ש. לאחר שניות מספר נפתחה פצצת תאורה מעל ראשינו. התאורה סייע לי מאוד בהגברת מהירות הנגמ"ש בחשכה המוחלטת שסביבנו אך ריכוזה אלינו את האש. התחושה הייתה של נסיעה במטווח כאשר אנחנו מוארים מעל ואני לוחץ על דוושת הגז עד למקסימום, בתקווה לצאת מהר ככל האפשר מהשטח המואר. היו אלו דקות ארוכות מאוד עד אשר חברנו ליתרת הכוח בקצה הדרומי של הנתק, ליד הטנק שנפגע על הציר זמן מה קודם לכן. הפעם, כאשר התקרבו לטנק זה מצפון, מצאנו שם ארבעה טנקים ונגמ"ש פגועים זה לצד זה. מסתבר שהטנקים אשר נסעו אחרינו וניסו, כמונו, לעקוף את הטנק הפגוע על הציר עלו על מוקשים אשר הונחו על גבי החול משני צידי הציר. כך קרה שהטנק הראשון שעקף מימין נשאר על מקומו והטנק שעקף משמאל גם הוא נשאר על מקומו

ובפועל נוצר פקק של כלים פגועים על הכביש אשר מנע מיתרת הכוח להמשיך צפונה ולחבור עם הכלים הבודדים של הגדוד בחזית הלחימה. יותר מאוחר בלילה גילו המצרים את ה"חניון" (כך קראנו לריכוז הכלים הפגועים על הציר) והחלו להמטיר לתוכו טילים מצפון. ראינו את נקודות האור מתרוממות ועושות דרכן בטיסה איטית לתוך החניון ומתפוצצות בתוכו. הטנקים החלו להיפגע בשנית וחלקם אף החלו להתפוצץ. היו הרבה מעשי גבורה בחניון טנקים זה; צוותים אשר נשאר על הצריחים וירו מהטנקים לכל עבר כאשר הטנקים עצמם בוערים. צוותים אחרים פינו טנקיסטים פצועים מתוך טנקים אחרים שנפגעו, תוך שהם מורידים איתם מהטנקים מפות ומקמ"שים (מקלט-משדר) כדי שלא יפלו בידי האויב, תופעה שלא ראינו כדוגמתה עד אותו יום של לחימה. לאחר מספר טילים נוסף שפגעו בחניון הטנקים וכאשר חלק מהם החלו להתפוצץ התרחקנו כמאתיים מטר דרומה כדי לא להיפגע מהפיצוצים (היו לנו בשלב זה על הנגמ"ש שלושה פצועים מרסיסים חלקם מחלקי מתכת אשר הועפו מהטנקים שנפגעו לדינו). במקביל ניהלו אנשי הצוות אש מקלעים כנגד חי"ר מצרי שהיה קרוב אלינו מאוד. לאחר כשעה של שהייה במקום ראינו דמות יורדת מולנו מאחת הסוללות מימין לכביש. הדמות נעה ברפיון ותנועתה לא הייתה ישרה. התגובה המיידית

של האנשים, כפי שנשמעה בקשר הפנים, הייתה לירות. היה משהו מפחיד ומרתק בדמות שצעדה לקראתנו בחשכה, מתעלמת מכל הירי מסביב וצועדת כשיכורה לקראתנו. כאשר התקרבה מעט יותר זיהיתי שהדמות אינה נושאת נשק והספקתי לצעוק לאנשים לא לירות. הדמות הגיע לחזית הנגמ"ש והתמוטטה לידו. אחד החבר'ה ירד מהנגמ"ש ומצא שזהו טנקיסט שלנו שהועף מאחד הטנקים שנפגע קודם לכן והיה פצוע. הוא לא ידע מה קורה סביבו ובנס ניצל מכל הירי מסביב. התברר לנו שבחניון יש פצועים נוספים. איתן לא היסס לרגע והורה לי להתקרב עם הנגמ"ש לחניון המתפוצץ, שהיה מטווח כל הזמן על-ידי טילי נ"ט מצריים, ושממנו עפו לכל עבר גושי פלדה בוערים. התקרבותי עד כעשרה מטר מהחניון ואיתן הורה לי לעצור. הוא ירד לבדו מהנגמ"ש, והחל מטפס מטנק לטנק, כשחלק מהטנקים בוערים, מוודא שלא נשארו בתוכם פצועים. בחיפוש בתוך הטנקים הוא מצא עוד מספר פצועים אשר לא פינו עצמם בשלב הראשון וגם אותם העביר לנגמ"ש שהיה צפוף עד אפס מקום. איתן עצמו נפצע בשלב זה מרסיסים ביד וביצע פעולה זו כאשר ידו חבושה. לאחר שהעברנו את כל הפצועים לנגמ"ש נסענו לאחור כחמש מאות מטרים ואז ספג החניון מספר טילים נוסף אשר הדליק את שאר הטנקים ואת הנגמ"ש השני של הגדוד. מרשת הקשר הבנו שהמצב נואש, שהמג"ד אלמוג נשאר

אדירה בצד ימין של הנגמ"ש וגל של אש אפף אותי ונכנס לתוך כובע ה-VRC שלי. בתגובה אינסטינקטיבית הורדתי את הרגל מדוושת הגז והרגשתי כיצד הנגמ"ש מאט את מהירותו ומתגלגל לאיטו במורד המתון של הכביש. במקביל זרקתי מראשי את כובע ה-VRC כדי להיחלץ מהאש שהייתה כלואה בו. היבטתי לחלק האחורי של הנגמ"ש וראיתי אש עולה מהדופן הימנית שלו. היה ברור לי שצריך לקפוץ מהנגמ"ש. אני זוכר שעוד הספקתי לעצור את הנגמ"ש ולקפוץ מתא הנהג החוצה לסיפון. בזווית העין ראיתי את גיורא ואת החובש מתרחקים בריצה מהנגמ"ש לתוך מחסה בחול, ובעוד אני מתכוון לקפוץ אחריהם ראיתי את פניו המעוותים של איתן אשר נשאר בצריחון המפקד. הוא אמר לי בקול חלוש "תוציאו אותי מכאן, תוציאו אותי מכאן". ניסיתי לסחוב אותו החוצה מהצריחון אך לא הצלחתי להתגבר על משקל גופו. איתן נפגע בפלג גופו התחתון דבר שמנע ממנו לעזור לי להרים את גופו. צעקתי מעל הנגמ"ש לעזרת גיורא והחובש אשר כבר התרחקו מהנגמ"ש. באומץ רב חזרו השניים ועלו על הנגמ"ש הבוער ועזרו לי לשלוף את איתן מהצריחון. פרסנו אלונקה על סיפון הנגמ"ש, כמו בתרגולות, השכבנו עליה את איתן ובריצה סחבנו אותו עם האלונקה למחסה קרוב בצד הכביש. במחסה שכבנו וצפינו כיצד דופן ימין של הנגמ"ש בוערת. לפתע פיצוץ בנגמ"ש והסיפון נקרע מגוף הנגמ"ש תוך שהוא מתגלגל לאיטו כמכסה של קופסת סרדינים וצריחון המפקד שלו הועף באוויר ונחת במרחק של כעשרים מטר. מעבר לתלולית החול, ששמשה לנו מחסה, מצאנו מספר נוסף של חיילים מצוות טנק דחפור של הנדסה אשר נפגע בשלב מוקדם יותר. הם סיפרו לנו שראו את הטיל במעופו אליו ואף סימנו לנו בידיהם שניזוהר, אך אנחנו לא ראינו אותם.

היינו חבורה של מספר חיילים שנחלצו מכלים פגועים וביניהם פצוע קשה ועוד מספר פצועים יותר קל כולל החובש. היה ברור לנו מאופי הפציעה של איתן שיש לדאוג לחילוץו המהיר. לאחר התייעצות קצרה החלטנו שנצא ארבעה חיילים בריאים מזרחה לכיוון כוחותינו. השארנו שני חיילים בריאים עם נשק ורימונים לשמור על הפצועים. בפועל, כפי שהתברר לנו מאוחר יותר, המצרים חסמו שוב את ציר "עכביש", במשך הלילה והבוקר של 16 באוקטובר, מבלי שאנו נדע על כך, וכל רכב שנע על הציר נפגע. בפועל נוצר בשטח מעין כיס שהיה בשליטת המצרים. ממזרח לכיס המצרי ישבו כוחותינו וממערב לו, לאורך ציר התעלה, ישבו כוחותינו מהפריצה לילה קודם לכן. התווכח ובו ציר "עכביש", שחיבר את שני שטחים אלה, היה כאמור בשליטת המצרים.

שהייתה במעוז "לקקן" כדי לפנות פצועים נוספים. נשארנו הנגמ"ש היחיד בגדוד למשימות אלו. ב"לקקן" המתנו זמן מה עד שהרופא סיים לנתח, על הכביש, חייל במצב קריטי ואז נסענו בשדרה של שלושה נגמ"שים לפינוי פצועים מ"לקקן" לכיוון "טסה", באותה דרך איגוף בחולות בה נסענו לילה קודם לכן. עוד בטרם היציאה בדקנו את הנגמ"ש ומצאנו את הדפנות החיצוניות שלו מלאות ברסיסים. בדופן השמאלית, באזור שבו ישבתי, מצאתי תקועים שלושה קליעים שחלקם האחורי מבצבץ מתוך המתכת. הרגשנו שעברנו זמן קשה וההשגחה הייתה לצידנו.

הדיונות היו מנותבות עם סימני השדרה החטיבתית שעברה במקום כ-12 שעות קודם לכן. את הכלי הראשון ניווט מג"ד טנקים, עמרם מצנע (לימים אלוף פיקוד המרכז), שנפצע לילה קודם לכן בברכו. הוא היה מג"ד של גדוד 79, הגדוד המקורי שלי אשר הוקם לתחיה מספר ימים קודם לכן בתגבור כוחות חדשים ובאנשי מילואים. לאחר שפינינו את הפצועים לתאג"ד ב"עכביש" מיהרנו לחזור ל"לקקן" כי קיבלנו דיווח שהגיעו פצועים נוספים הזקוקים לפינוי. בשלב זה האייץ בי איתן המפקד לנסוע ישירות בציר הכביש "עכביש" ולא בדרך האיגוף האיטית בחולות, כפי שנסענו בדרכנו לתאג"ד. התקדמנו על ציר "עכביש" שהיה נטוש מכלי רכב או רק"ם. הדבר עורר את חשדנו אך המשכנו בנסיעה.

היינו ארבעה אנשים על הכלי, איתן הקצין - מפקד הנגמ"ש, גיורא - מש"ק סיור שהצטרף אלינו בחניון

עם עוד שלושה טנקים תקינים בלבד וכי הוא זקוק לעזרה דחופה של טנקים. באותו שלב קריטי הופיעו לפתע, מדרום לנו, כתשעה טנקים חדשים מדגם מאח 6א', דגם חדש ביותר באותו הזמן, שאפשר היה לזהות אותם בחשכה לפי צורת הצריח המוארכת שלהם ומקלעי 0.5 המיוחדים בצריחון המפקד. הפלוגה עקפה אותנו משמאל לציר והמשיכה צפונה, הרגשנו הקלה מן הסיוע הבלתי צפוי, אך לא עברו כעשר דקות וראינו אותו טור טנקים מצוחצח נוסע בחזרה דרומה לכיוון שממנו הגיע. לא יכולנו לקיים קשר איתם, כי לא ידענו לאיזו רשת האזינו, אך הייתה זו סטירת לחי רצינית למורל שלנו. להרגשתנו אז - הפלוגה האלמונית התקרבה לתופת, הריחה אותו והעדיפה להסתלק. הרגשנו נטושים וכועסים.

יום ג' 16 באוקטובר

במצב זה, תוך שאנו נותנים טיפול ראשוני לכל הפצועים שהיו איתנו, עלה השחר של 16 באוקטובר. לאחר שניסינו ליצור קשר עם המג"ד ולאחר שהתברר שכוחותינו הצליחו לתפוס רצועה באורך מספר קילומטרים, החליט איתן לפנות לאחור את כל הפצועים שהיו על הנגמ"ש. נסענו עם אור ראשון חזרה על הצירים השוממים במהירות כאשר לפתע נחבט הנגמ"ש בחוזקה בתוך בור שנפער בכביש כתוצאה מפגיעת פגז. נפילה איומה זו והחבטות שבאו בעקבותיה הוסיפו לנו פצוע נוסף בנגמ"ש.

עברנו דרך תאג"ד של אחד מגדודי התותחנים. היה זה ממש לפני אור ראשון עם הנץ החמה. היה שקט מסביב, ערפל כבד כיסה את האדמה וטל סמיך הרטיב את הכל מסביב. באותם רגעים של שלושה, כשהפצועים קיבלו טיפול ראשוני לפני שהופנינו לתאג"ד הגדולה, ראיתי בשמים מטוס שלנו טס בודד לכיוון מערב. רעש מנועיו כמעט ולא נשמע ולפתע דלק אחריו במהירות טיל קרקע-אוויר. הטווח ביניהם התקצר והטיל פגע במטוס שנכנס לסחרור והתרסק מעבר לדיונות החול רחוק מאתנו. לא נראה מצנח נפתח. היה משהו מהמם בסיטואציה של השקט, השלווה והאדישות לאירוע כזה של נפילת מטוס שלנו, מבלי שמישהו יתייחס או ינסה לברר מה עלה בגורלו של הטייס. עוד מיתוס התנפץ.

המשכנו משם לתאג"ד בציר "עכביש" 55 ושם הורדנו את כל הפצועים שהיו עמנו ואת אנשי הצוות שפינינו, שלא היו להם כלים. עמדתי לצד הנגמ"ש ומניתי את היורדים. על הנגמ"ש היו 32 לוחמים, בחלקם הגדול פצועים אשר נתלו על הנגמ"ש במקומות שונים. בצריחון המפקד עמדו שני אנשים, עד כדי כך הגיעה הצפיפות בנגמ"ש. לאחר שפרקנו את הנגמ"ש חזרנו מערבה לתאג"ד

"חזיון" הטנקים והנגמ"ש הפגועים בצומת "סרסור" בלילה ה-15 באוקטובר

הטנקים הפגועים כאשר הנגמ"ש שלו נפגע, החובש הפלוגתי ואני שנהגתי את הנגמ"ש. את שאר האנשים השארנו בתאג"ד ב"לקקן" כי רצינו שיהיה לנו מספיק מקום בנגמ"ש לפצועים. כשירדנו בנסיעה מהירה על ציר "עכביש" מהגבעות לכיוון התעלה הבחנתי בטנק בוער לצד הכביש. הסבתי את תשומת ליבו של איתן אך הוא אמר לי להמשיך במהירות. עברנו כמה עשרות מטרים וראינו נגמ"ש בוער מעלה עשן שחור בצד שמאל של הכביש. הספקתי להגיד לאיתן שזה לא מוצא חן בעיניי כי הכלים העלו עשן, דבר שהעיד כי פגיעתם הייתה לפני זמן קצר. אך נראה שהיינו כבר במלכודת שלא הייתה דרך יציאה ממנה. לפתע הרגשתי חבטה

סור השריון של חטיבה 14 נערך לתנועה ב-15 באוקטובר בציר עוקף "עכביש". ביניה שמאלית תחנת הנגמ"ש של עפר דרורי פחות מיום לפני היפגנו

יצאנו הארבעה לכיוון מזרח כאשר בשלב הראשון ירו עלינו מנק"ל שקליעיו נתקעו בחול לא רחוק מאיתנו. בהתחלה נשכנו על החול מכל ירי ולאחר זמן הפכנו אדישים אליו, תוך שאנו מתקדמים בשטחים נמוכים יותר. בשלב זה התפוצצו באוויר פגזי רסיק-אוויר. לא ידענו אם הם מירי מצרי או שלנו, אך מכיוון שלא ראינו רסיסים קרובים אלינו המשכנו בדרכנו. לאחר כמה מאות מטרים עצרנו לצפות על השטח שלפנינו, ראינו קבוצה של כשמונה חיילים נעה לכיווננו. ברגע שזיהו אותנו ישרה הקבוצה קו מולנו (קודם לכן הם הלכו בשדרה). הייתי בטוח שאלה חיילים מצריים וקללתי את הרגע שאני מחזיק ברשותי עוזי שהטוחו שלו לא אפשר לי ירי עליהם. כמה רציתי באותם רגעים את הרומ"ט הישן והמסורבל, אשר בו אפשר לכוון ולפגוע גם בטוחים של 300 מטרים. החיילים הלכו והתקרבו אלינו ובמחשבותי השלמתי עם העובדה שלא נצא בחיים מההיתקלות הזו, הייתי רק מוטרד מהמחשבה איך ימצאו אותנו לאחר המלחמה כי כבר התרחקנו למדי מהכביש. בינינו לבין שמונת החיילים אשר יישרו קו מולנו חצצה דיונת חול. הדבר היחיד שנוותר לנו לעשות היה לנסות לאגוף את הקבוצה מעבר לדיונה ולהגיע מאחוריה, כך נוכל אולי לגבור עליהם. דרכתי את העוזי והתחלנו לרוץ בחול כדי להגיע לדיונה לפניהם. הדבר עלה בידנו כך, שיצאנו מאחורי הדיונה מיד כאשר האחרון מהשמונה עבר בטוח של כשמונים מטר מאיתנו. מטוח זה כבר יכולנו לזהות שמדובר בשמונה חיילים שלנו שהיו לבושים באופן מוזר, במדים קרועים וחלקם ללא נשק. התקרבו אליהם, תוך שאנו פורקים את נשקנו ושמים על כך שלא פתחנו עליהם באש בשלב מוקדם יותר.

התברר שזהו צוות של נגמ"ש מגדוד הסיוור 87 אשר נפגע מספר שעות קודם לכן (את הנגמ"ש השרוף שלהם ראינו בשלב הנסיעה שלנו בציר עכביש). צוות זה, התברר, לא הבחין בנו ושינוי תנועתו כלפינו היה מקרי לחלוטין. ליבנו חזר לדופק רגיל וכך הצטרפנו לקבוצת השמונה

בצעידתה לכיוון מזרח בין הדיונות. רעש מנוע של נגמ"ש הפר את הדממה ומעבר לדיונה הגיח מולנו נגמ"ש פיקוד עטור אנטנות רבות. בצריח המפקד ישב מי שהיה המ"כ שלי בטירונות. טיפסנו בשמחה ובהקלה על הנגמ"ש שנשלח לחלץ אותנו וישבנו על הסיפון. תוך כדי נסיעה הוא סיפר לי שהוא שייך לחפ"ק של מפקדת אוגדה כלשהי. לדבריו הם ראו, מהרכסים בהם ישבו, כיצד הכלי שלנו נפגע והוא נשלח לחלץ אותנו. כאשר הגענו לחפ"ק האוגדה דיווחתי על הפצועים הנוספים בשטח. קצין בדרגת סא"ל מסר לי שאין לנו מה לדאוג וכי נשלח נגמ"ש נוסף לחלץ גם אותם. הנגמ"ש פינה אותנו לאחור עד לכביש שם עמדנו, מחכים לטרמפ אשר יוציא אותנו מהמקום שאליו נקלענו. רק עכשיו חשתי לראשונה את משמעות ההיפגעות שלנו. נותרתי בבגדי החרוכים עם נשק וחגור ללא חפץ נוסף, ללא חברים וללא יחידה. נ"נ שעבר בכביש לקח אותנו ליחידת תותחנים קרובה והשאיר אותנו לנפשנו. ביחידת התותחנים, שהייתה יחידת מילואים שאנשיה הפעילו מטלרי"ם שנפלו שלל במלחמת ששת הימים, קיבלו אותנו יפה, הכינו לנו לאכול ואף נתנו לנו מקום לישון בו בלילה, אך התחושה של הימצאות עם אנשים זרים לא אפשרה לי להישאר איתם. לאחר יום מצאנו לנו נגמ"ש אחר וחזרנו לקו המשך פעילות. לאחר שאיבדנו גם את הנגמ"ש הזה הצטרפנו לקראת סוף המלחמה לצוות מילוט טייסים ברפידים בו החזיקה הפלוגה דרך קבע צוות כוננות.

אחרית דבר

מג"ד 79, סא"ל מוני ניצני, שאיתו התחלתי את המלחמה, זכה לעיטור המופת על לחימתו. משפחתו של איתן שביט, שהיה הקצין על הנגמ"ש שלי בעת הפגיעה, קיבלה לאחר המלחמה בטקס מרגש בכנסת את צל"ש הרמטכ"ל על פעולותיו. בכתב הציון לשבח נאמר: "תחת אש כבדה, על אף היותו פצוע בעצמו, עבר סרן איתן שביט ז"ל בין הטנקים פצוע אחרון את חילוף הנפגעים. לאחר פינוי הפצועים המשיך בתנועה על ציר "עכביש" על מנת לחלץ נפגעים נוספים. תוך כדי תנועה נפגע הנגמ"ש

פגיעה ישירה וסרן איתן שביט ז"ל נפגע ונפל. במעשיו אלה גילה סרן איתן שביט ז"ל אחוות לוחמים ואומץ לב".

משפחתו של המ"פ רס"ן אלי ששון ז"ל קיבלה את עיטור העוז לאחר המלחמה. בכתב העיטור נאמר: "ב-18 באוקטובר 1973 הוביל את פלוגתו בהסתערות על "החוה הסינית" כשהוא נע עם הטנק שלו בראש הכוח המסתער, בשטח מכוסה אש טנקים וארטילריה. בקור רוחו ובדבקותו במשימה, סחף אחריו את כל אנשי הפלוגה. בקרב זה נפגע ונפל, כשהוא מגלה אומץ לב ודבקות במשימה".

לאחר שהמג"ד שאול שלו נהרג בקרב על התעוז "טלוויזיה", ביום השלישי למלחמה, החליף אותו בתפקיד סא"ל אברהם אלמוג אשר פיקד על הגדוד בקרב על החווה הסינית. על מעשיו בקרבות אלו קיבל אלמוג את עיטור העוז. בכתב העיטור נאמר: "...ב-15 באוקטובר 1973 הוביל את יחידתו בקרב ההבקעה ב'חוה הסינית'. בקרבות קשים ואכזריים גילה סא"ל אברהם אלמוג כושר מנהיגות, קור רוח, שיקול דעת ותעוזה רבה, ובזכות אלה עמדה יחידתו במשימה, על אף אבדותיה".

פלוגה י' שאיתה פתחתי את המלחמה איבדה שמונה עשר חיילים, חלקם חברים טובים שלי עוד מהטירונות. רב"ט אדר יאיר נתן, רב"ט בארגי ג'ורג'-הרצל, רב"ט בומביגר פנחס (פאול), סגן דשא גלעד, סגן וינגרוד דני (דניאל), רב"ט ידעיה איתי, רב"ט ירד יהודה שאול, סמל כהן אלי, סמל לוי שמעון, סמל מורדיש אבינועם, סגן מלינצקי אריה, רב"ט מלכה יהודה, רב"ט סופר הרצל, רב"ט ערגי אהרון, רב"ט שיטרת יצחק, סמ"ר שפירא נטע, רב"ט שפכט אליעזר, סמל ששון הרצל. יהי זכרם ברוך!

דף הנצחה לחללי פלוגה י' נמצא בכתובת <http://shum.huji.ac.il/~offerd/yom/plugayud.htm>

* עפר דרורי - מנהל אגף פיתוח תוכנה ביחידת מחשב גדולה ומלמד באוניברסיטה העברית בירושלים